

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„Полицијски гласник“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Јеврем Шишмановић, благајник Министарства унутрашњих дела, на основу §. 70 закона о чиновницима грађанског реда, стави у пензију која му по годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31 децембра 1905. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела а на основу § 6. закона о местима у Србији решено је:

да се место Доњи-Катун, заселак села Катунa, општине катунске, по изјављеној жељи његових становника, прогласи за село, под именом Доњи-Катун, с тим, да и даље остане у саставу исте општине.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31. јануара 1906. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 34. закона о пословном реду у Државном Савету, одобрено је решење Државног Савета од 21. децембра 1905. год. Бр. 9052, донето на основу тач. 9. члана 144. Устава, које гласи:

„да се Тодор Петковић, учитељ из Ратковића, родом из Скадра у Старој Србији и турски поданик, по молби својој прими у српско поданство заједно са својом женом Зорком и малолетном ћерком Олгом, изузетно од § 44. грађанског закона, као досадањи српски заштитеник“.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31. јануара 1906. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутраш-

њих дела, а на основу члана 34. закона о пословном реду у Државном Савету, одобрена су решења Државног Савета, од 3. јануара 1906. год. Бр. 9194 и Бр. 9195, донета на основу тач. 9. члана 144. Устава земаљског, која гласе:

„да се Александар А. Зикопулос, из Ниша, родом из села Папино, у Епиру, у Турској и поданик исте државе, по молби својој прими у српско поданство, изузетно од §. 44. грађанског закона“, и да се Ђорђе А. Зикопулос, апотекар из Ниша, родом из села Папино, у Епиру, у Турској и поданик исте државе, по молби својој прими у српско поданство, изузетно од §. 44. грађанског закона“.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31. јануара 1906. г. у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА у месецу децембру 1905. год.

Према званичним подацима полицијских власти, у току месеца децембра прошле год. било је у Србији:

1. Убиства	31
2. Детоубиства	2
3. Нехотичних убиства	1
4. Покушаја убиства	29
5. Разбојништва	5
6. Злонамерних поништаја туђих ствари	13
7. Паљевина	64
8. Опасних крађа	247
9. Тешких телесних повреда	12

Од изложених дела пронађено је: убиства 25, детоубиства 2, нехотичних убиства 1, покушаја убиства 29, разбојништва 4, злонамерних поништаја туђих ствари 2, паљевина 3, опасних крађа 55 и тешких телесних повреда 12.

Највећи број убиства извршен је помоћу ватреног оружја (18), затим помоћу тупог оруђа (6), помоћу ватреног (5) и задављивањем (2).

Узроци са којих су ова убиства извршена леже: у међусобној свађи за 42

случајева, у освети за 9, у користољубљу за 3, у нужној одбрани за 1 и у вршењу дужности за 1 случај. За осталих 5 случајева узроци су непознати.

Посматрана према местима на којима су извршена, изложена убиства јављају се: у срезу јабланичком 2 (1 непронађено), у срезу десковачком 2, у срезу расинском 2 (1 непронађено), у срезу подунавском 2 (1 непронађено), у срезу зајечарском 2, у срезу косаничком 2 (оба непронађена) и по 1 у срезovima: врачарском, космајском, колубарском округа београдског, посавском округа београдског, тамнавском, пчињском (непронађено), крагујевачком, ражањском, копаоничком, параћинском, пожаревачком, рамском, хомољском, звишском, моравском округа пожаревачког, љубињском, таковском, тимочком и у Београду.

Детоубиства су извршена у срезovima: хомољском и заглавском.

Нехотично убиство извршено је у Београду.

Покушаја убиства било је: у срезу мачванском 3, у срезу грузанском 2, у срезу грочанском 2, у срезу ражањском 2, у срезу расинском 2, у срезу јасеничком округа смедеревског 2, у срезу зајечарском 2 и по 1 у срезovima: посавском округа београдског, колубарском окр. београдског, пољаничком, јасеничком округа крагујевачког, трстеничком, јадранском, рамском, голубачком, љубињском, тимочком, прокупачком, ариљском, драгачевском и у Београду.

Од ових дела њих 16 извршена су у међусобној свађи, 8 у освети, 2 из користољубља, 1 из љубоморе и 2 из неизнатих узрока.

Разбојништва су извршена по 1 у срезovima: грузанском, лепеничком, качерском, орашком (непронађено) и пожешском.

Злонамерних поништаја туђих ствари било је: у срезу мачванском 3, у срезу жупском 2, у срезу љубињском 2 (1 пронађен), у срезу заглавском 2, и по 1 у

срезовима: лепеничком (пронађен), кључком, расинском и темнишком.

Вредност уништених ствари износи око 1100 динара.

Паљевине су извршене: у срезу кључком 7, у срезу подунавском 6, у срезу крајинском 3, у срезу расинском 3, у срезу пожаревачком 3, у срезу бољевачком 3, у срезу колубарском округа београдског 2, у срезу јабланичком 2, у срезу левачком 2, у срезу параћинском 2, у срезу сврљишком 2 (1 пронађена), у срезу хомољском 2, у срезу моравском округа пожаревачког 2, у срезу јасеничком округа смедеревског 2 (1 пронађена), у срезу орашком 2, у срезу заглавском 2, и по 1 у срезовима: посавском округа београдског, грочанском, врачарском, ваљевском, масуричком, лепеничком, неготинском, брзопаланачком, поречком, трстеничком, беличком, посаво-тамнавском, поцерском, звишком (пронађена), зајечарском, прокувачком, и у варошима: Пироту, Шапцу и Београду.

Вредност ових паљевина износи око 26.000 динара.

Опасне крађе извршене су: у срезу неготинском 17, у срезу лепеничком 11, у срезу љубишком 10 (5 пронађених), у срезу јасеничком округа смедеревског 10 (3 пронађене), у срезу млавском 9 (1 пронађена), у срезу бољевачком 9, у срезу кључком 8, у срезу заглавском 8 (2 пронађене), у срезу параћинском 6 (2 пронађене), у срезу ресавском 6, у срезу дужничком 6, у срезу пожаревачком 6, у срезу хомољском 6, у срезу орашком 6, у Београду 6 (4 пронађене), у срезу мачванском 5 (све пронађене), у срезу гружанском 4 (3 пронађене), у Крушевцу 4 (1 пронађена), у срезу беличком 4 (2 пронађене), у срезу деспотовачком 4, у Пожаревцу 4, у срезу голубачком 4, у срезу звишком 4 (2 пронађене), у срезу качерском 4 (1 пронађена), у срезу зајечарском 4, у срезу пожешком 4 (1 пронађена), у срезу трнавском 4 (све пронађене), у срезу грочанском 3, у срезу колубарском округа београдског 3 (1 пронађена), у срезу тамнавском 3 (1 пронађена), у срезу пољаничком 3 (2 пронађене), у срезу темнишком 3 (1 пронађена), у срезу рађевском 3, у срезу подунавском 3, у срезу прокувачком 3, у срезу комајском 2 (обе пронађене), у срезу врачарском 2, у срезу ваљевском 2 (1 пронађена), у срезу крагујевачком 2, у срезу поречком 2, у срезу брзопаланачком 2 (1 пронађена), у срезу крајинском 2, у Неготину 2, у срезу жупском 2 (1 пронађена), у Нишу 2, у срезу бањском 2, у срезу алексиначком 2 (1 пронађена), у срезу нишавском 2 (1 пронађена), у срезу посаво-тамнавском 2, у срезу златиборском 2 и у срезу црногорском 2. По 1 пронађена у срезовима: посавском окр. београдског, јадранском, моравском окр. пожаревачког, рачанском, и у варошима: Ђуприји, Пироту, Шапцу и Смедереву. По 1 непронађена у срезовима: пчињском, копаоничком, расинском, левачком, нишком, сврљишком, добричком, моравичком, драгачевском и у вароши Ужицу.

Вредност свих ових крађа износи око 31.000 динара,

Поред изложеног у току месеца децембра извршено је у Србији још и 7 самоубиства, и то по 1 у срезовима: властотиначком, рађевском, хомољском, бољевачком, пожешком, жичком и у вароши Пожаревцу.

Самоубиства ова извршена су: ватреним оружјем 2, даљењем 2, клањем 1, тровањем 1 и вешањем 1.

Узроци њиховом извршењу леже: у душевном расстројству за 2 случаја, у страху од казне за 1 случај и у материјалним неприликама за 1 случај. За остала 3 случаја узроци су непознати.

Један покушај самоубиства извршен је у Зајечару тровањем из честољубља.

Општи преглед до сада изложених дела овакав је:

Текући број	О К Р У З И	Убиства	Детоубиства	Нехотична убиства	Покушаји убиства	Рабојништва	Силовања	Злонамјерни поништаји туђих ствари	Паљевине	Опасне крађе	Тешке телесне повреде	Самоубиства	Покушаји самоубиства
1	Округ београдски	4	—	—	4	—	—	—	5	11	3	—	—
2	« ваљевски	1	—	—	—	—	—	—	1	5	1	—	—
3	« врањски	5	—	—	1	—	—	—	3	4	—	1	—
4	« крагујевачки	1	—	—	3	2	—	1	1	17	—	—	—
5	« крајински	—	—	—	—	—	—	1	13	33	1	—	—
6	« крушевачки	4	—	—	5	—	—	3	4	8	1	—	—
7	« моравски	1	—	—	—	—	—	1	5	25	1	—	—
8	« нишки	—	—	—	—	—	—	—	2	8	—	—	—
9	« пиротски	—	—	—	—	—	—	—	1	9	1	—	—
10	« подрински	—	—	—	4	—	—	3	3	12	2	1	—
11	« пожаревачки	5	1	—	2	—	—	—	8	34	1	2	—
12	« руднички	2	—	—	1	1	—	2	—	14	1	—	—
13	« смедеревски	2	—	—	2	1	—	—	10	20	—	—	—
14	« тимочки	3	1	—	3	—	—	2	6	24	—	1	1
15	« топлички	2	—	—	1	—	—	—	1	4	—	—	—
16	« ужички	—	—	—	1	1	—	—	—	10	—	1	—
17	« чачански	—	—	—	1	—	—	—	—	6	—	1	—
18	Управа града Београда	1	—	1	1	—	—	—	1	6	—	—	—
Свега:		31	2	1	29	5	—	13	64	247	12	7	1

Из канцеларије Антропометријско - Полицијског одељења Министарства Унутрашњих Дела. 3. фебруара 1906. год. АВр. 146 у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ТАЈНА ПОЛИЦИЈА (из Тасиног Дневника)

(НАСТАВАК)

8.

После француске револуције тајна полиција јавља се у новом, модернијем духу.

До душе било је и после ружних појава на штету слободнијих људи, али већ не више онако и у оноликој мери...

Наполеон је умео да буде не само добар војник, него и добар државник: знао је да нађе и избере људе вичне пословима.

Познат је његов министар полиције — Фуше.

Негда учитељ и пош, од природе веома лукав и бистар — Фуше је био и остаје узор полицајаца.

По својој природи хладан, а уз то циник — Фуше се је, тако рећи, играо др-

жавним пословима, имајући у своме раду увек и среће и успеха.

Познавајући га као вешта и смела — о њега су се подједнако отимали и Наполеон и Бурбони.

Наполеон га је два пута пуштао од себе и, не могући наћи му замену, опет га узимао....

Фуше је отворио праву школу за — тајну полицију. И није жалио нара само да све сазна...

Он је у вече знао све, шта се тога дана говорило у Паризу...

Својим тачним извештајима више пута зачуђавао је свога цара... И када му је једном Наполеон, хтејући се нашалити, добацио: како он баш не зна све — Фуше му је рекао:

— Што год се десило ноћас у Паризу ја морам знати...

— Не баш све — настави цар...

— Све... све... Величанство...

Хе... баш...

— Јест... знам... знам и то, да је ноћас један официр у униформи гардијскога

У капетана изашао на она мала, крајња врата из Вашег Двора....

— Ко је био то? — упита зачуђено цар....

— Ваше Величанство — одговори са осмејком Фуше.... Ишло је кришом госпођи Р...

— Ђути Фуше... Ти си прави волшебник... Ти правиш чуда од твоје полиције...

— Увек у служби Вашем Величанству...

Фуше је, дакле, пазно на свакога, почев озго од цара, па доле до просјака. Разуме се, цара су његови агенти пратили, да му се што не деси, а оне све друге по Паризу мотрили су, да што мимо реда и закона не чине...

9.

Фуше је увео после у полицију и даме...

Основао је женске клубове за поверљиве циљеве. Изабрав туна само лепо женскиње, које је имало и дражи и духа — намамљивао је у то друштво отменији мушки свет, да се ту проведе, а, разуме се, и — избрбља... Вели се у једним мемоарима: да је, то на овај клуб, то на путовање и дијурне агената, само за једанаест месеци, у једној години, утрошено — 5,400.000 франака!!!...

Фушеов агент, *Аделаида Солнијерова*, жена лепа и духовита, путовала је по Европи, и, под именом удовице госпође *Бригете*, настањивала се час на овом, час на оном крају... Свуда, где је стигла по датом јој плану, скупљала је друштва, прибирајући око себе: дипломате, министре и друге важније политичке људе... Од њих је сазнавала и мамила све што јој је требало, па је то јављала у Париз.

Опет у самом Паризу Фуше је умео да увуче себи у службу све: и кафецију и занацију, и возача и носача, и адвоката и пона, и т. д.

Више пута дрзак је био, да са својим људима прави досетке и да се игра шале.

Тако се прича, да је једнога дана Фуше поднео рапорт Наполеону: како у престоници овлађује слободнија струја, како се о њему, Наполеону, много говори у Паризу, како га често узимљу у дискусију, да му замерају ово или оно, и т. д.

— Ја не желим, — одговорио је јетко Наполеон, да се о мени толика брига води, не волим да народ толико моје ствари претреса, да ме критикује...

— Молим...

— Очекујем од вас, драги мој Фуше, да то спречите, да нађете начина, да се пажња публице окрене на другу страну... А?...

— Разумем...

— Ви сте вешти... А?...

— Гледају... Имам већ једну мисао...

— Какву?

— Видећете... Учинићу да се деси нешто страшно... ужасно... Што скоро није било... Неколико месеци само ће се о том говорити...

— Ха... Ха... — подвикну гласно Наполеон... А шта то?

— Молим... То је моја тајна.

— Добро... добро, Фуше... Знам... вештак сте за све...

И заиста, после једно десетак дана, деси се у вароши страховито злочинство, какво се никад не памти... Узбуни се цео Париз...

Ствар је била у овоме.

Пре неколико дана у улици Св. Берхарда доселио се некакав Грк, Колотерос, за кога се говорило да је милионар. Најмио је велики стан. Собом је довео многу послугу. И одмах је почео богато живети, друштво скупљати, забаве давати и т. д.

Једног јутра, рано, пролазећа публика примети, пред станом Грковим, убијена човека, сва у крви, без главе... Околни суседи по оделу познаду у убијеноме веселог портира милијунаревог... На глас о томе скупи се силан свет... Мало после дође и полиција... Попну се у стан Грков, када, горе на степеницама, нађу још две лешине... По оделу познаду осталу послугу... Полиција са људима уђе у собе милионарове. У спаваћој соби на кревету нађу Грка где лежи, заклана, без главе, свог у крви... Ужасан злочин. Крв попрскала по кревету, по собама, ходнику, по целом стану... Столови и ормани обијени... Слика почињених злочина беше доиста страховита...

На два сахата после овога пукао је глас по целој вароши. За мало, па се цео Париз слеже у Берхардову улицу... Свет почне гунђати и тражити, да се злочинци похватају...

Полиција се дала на посао. Отворила најживљу истрагу. Лете наредбе, расписи; описују се злочинци како изгледају, обећавају се награде....

У подне дође и сам Фуше на место злочина. Он беше узбуђен, озбиљан и строг, издаде и сам неколико заповести, да би се истрага убрзала...

У вече донесоме новине целу слику догађаја, описујући злочин страховитим бојама... По пијацама, каванама, кућама и у фамилијама, ништа се друго није горорило, него само о овоме догађају... У свет уђе као нека паника и страх...

После неколико дана Фуше је био опет на рапорту код Наполеона...

— Ама шта је са тим злочинима — отпоче овај... У мојој околини, по двору, само се о томе говори...

— Ужасан догађај. Све нас је прене-разио — прихвати Фуше, гледајући лукаво, испод очију...

— Шта је са истрагом?...

— Моји људи раде непрестано. Истрага се живо води...

— До сада ништа?...

— Бога ми ништа...

— Свет је узбуђен...

— Само о томе говори. Још иду на место злочина, те се уверавају, загледају, препиру се, нагађају...

— Интересовање опште...

— Цео је Париз само овим догађајем забављен... О Вама данас нико ништа не говори, — додаде Фуше осмејкујући се...

— Ха... Ха... — насмеја се Наполеон... Да то не буде какав твој посао, мој Фуше?...

— Ја сам Вам обећао — насмеја се Фуше, да се о Вама неће дуго говорити... Париз сад има чим да се забавља, а поред тога окануо је се слободоумних прохтева...

И Фуше онда исприча свој план. Узео је неколико својих агената. Поделио им улоге и обучио их, шта ко од њих има да ради... Један је играо улогу оног богатог Грка, о коме је већ намерно пуштен глас да је милионар из Атине, а остале агенте увео је у послугу... У Берхардовој улици најмљен је стан. И тамо су се агенти, бајаги као странци, доселили...

Фуше их је тамо држао, колико му је требало, па онда их једне ноћи крене. Пре тога из болнице покупи лешине од умрлих болесника. Пренесе их у Берхардову улицу. Агенте свуче, а лешинама навуче њихово одело... Да их лица не би издала, свима лешинама поодсеца главе... Па их онда понамешта, како су нађена... Вештачки справљену крв проспе по кревету, собама, ходнику, онако како смо то напред споменули.

Наравно, све је то извршено са агентима тајно, вешто, да нико из публице не опази и не сазна. (наставиће се)

ОДГОВОРНОСТ ГОСТИОНИЧАРА ПРЕМА ПУТНИЦИМА

због претрпљене штете у гостионици на унесеним стварима.

(СВРШЕТАК)

(4)

6. У досадашњем разлагању истицано је непрестано да гостионичар одговара путницима за предате му ствари. На реду је сада да се из ближе позабавимо питањем: ко се сматра за „гостионичара“. Наш грађански законик на ово питање не даје одговора; он само у §§ 580. и 812. побраја да за путникове ствари одговарају „крчмари“, „гостионичари“ („ханџије“). Према томе наш законик разликује две професије, које се баве угошћењем путника и посетилаца — „крчмаре“ и „гостионичаре“ („ханџије“). Објашњење пак ко је „крчмар“ а ко „гостионичар“ наћи ћемо у уредби о механама од 31. марта 1861 год. и у додатку к тој уредби од 25. V. 1864 год. Тако по §. 1. уредбе о механама: „Сва јавна места, у којима се крчми пиће или даје и рана с пићем, или се поред ране и пића даје путницима и другим посјетитељима и обиталиште за време њиховог пребивања у том месту, спадају у ред меана.“²¹⁾ А по § 1.

²¹⁾ Према овоме и београдски модерни хотели: „Гранд Хотел“, „Париз“, „Империјал“ и други долзе по смислу уредбе о „механама“, и за ових важе прописи ове уредбе. Са свим је разумљиво да у уредби о механама, с погледом на време кад је постала, има прописа, који не одговарају потребама садашњег разгранатог саобраћаја, а с друге стране пак да има празнина, које се нису тако тешко осећале од путника и гостионичара у времену издавања уредбе, али које у толико теже падају у наше доба. С тога је преко потребно да се с погледом на модерни саобраћај светски, у коме и Србија тако живо учествује, изда нова уредба о гостионицама.

додатка к уредби о механама: „Кафене су зграде, где се јавно крчми кафа и свако јело и пиће“. По § 6. истог додатка: „Кафене не могу служити за преноћнице путника, нити за упражњавање какве друге радње“. Према овоме „гостионичар“, о коме је реч у §§ 580 и 812. грађ. зак., јесте оно лице, које се, по уредби о механама, за механцију сматра, дакле које прима за награду госте на преноћнице или краће или дуже становање, а „крчмар“ оно, које се по додатку к уредби о механама за кафецију сматра, које дакле само јавно крчми кафу и свако јело и пиће. И по схватању саобраћаја гостионичар је онај, који прима у гостионици госте на преноћнице, а кафеција онај, који само крчми пиће, и према томе изразима „гостионичар“ и „механција“, означаје се једно исто лице, а такође и изразима „крчмар“ и „кафеција“. Сем ових израза у животу се употребљавају од новијег времена називи „хотелијер“ за гостионичара и „ресторатер“ за кафецију. Израз „ханџија“, који се у § 580. налази у загради иза речи „гостионичари“, јесте само други назив за гостионичара, али у животу није више у употреби, од како је Турака нестало из Србије.

Као што се §§ 580 и 812. грађанског законика види, наш законодавац, у супротности према своме изворнику — аустр. грађ. законнику и француском и немачком законнику,²²⁾ прописује да за путникове ствари одговара не само гостионичар већ и крчмар (кафеција). Али при овоме ваља имати на уму, да законодавац прописује ову одговорност гостионичара и крчмара према путницима, а не и према гостима, који, не будући путници, свраћају да штогод попију или поједу у гостионици или крчми. Крчмар дакле по нашем законнику одговара онако, како смо у току ове расправе видели да гостионичар одговара, само онда, ако је он у исто време и крчмар и гостионичар, а по § 6 уредбе о механама то му се може допустити. За његову одговорност према путницима за њихове ствари без значаја је, да ли он гостионичарску радњу обавља поред кафецијске (крчмарске) и ако на то нема права; то само може имати за њ штетних последица^{22а)}, ако на то не би имао допуштење од полицијске власти.²³⁾

²²⁾ Аустријски грађански законик у §§ 970. и 1316. говори да „Wirthen haften“, (гостионичари одговарају), немачки грађан. закон. у §§ 704—704 вели да „Gastwirth“ (гостионичар) одговара, у француском Code civil у art. 1952 наређује се „les aubergistes ou hôteliers sont responsables“ (механције или хотелијери одговорни су...“).

^{22а)} По § 22 уредбе о механама казни се новчано од 5—20 талира онај, ко без одобрења полиц. власти упражњава механску радњу, а у повторном случају и затвором од 3—15 дана.

²³⁾ Што се тиче одговорности гостионичара и кафеције за ствари оних лица, која нису код њих одседа на становање, већ као обични посетиоци долазе у локале, да што год поједу или попију, ваља ово разликовати: а) Ко сврати у гостионицу или кафану, па своје ствари (на пр. горњи капут, шешир, штап) сам остави на за то одређено место, тај у погледу чувања тих ствари не закључује никакав уговор са кафецијом. Према томе он сам има да плати на своје ствари, и ако му буду нестале или оштећене, сам сноси штету. Тек кад би посетилац усео

7. Прописујући да гостионичар одговара госту и за ону штету на стварима, која би без његове — гостионичареве — кривице наступила, немачки је законодавац сматрао за потребно, да ради заштите гостионичара од шиканирања гостију донесе у § 703. ово наређење: „Потраживање гостово, које му на основу §§ 701. и 702. припада, гаси се, ако гост, пошто је о губитку или оштећењу, ствари дознао, то неодложно не достави гостионичару“. Да би дакле сачувао своје потраживање према гостионичару ради накнаде штете, мора гост одмах, чим му буде могућно, доставити своје оштећење у стварима гостионичару. Таког прописа нема ни у аустријском ни у нашем грађанском законнику, ма да би de lege ferenda требало, да се такав пропис унесе у законик. Јер те ствари треба што је могуће брже расправљати, а не да гостионичар живи у неизвесности и да се боји, да га неће већ отпутовали путници потрзати на одговор за штету, која се давно већ десила, и чијег правог учиниоци он сада не може тако лако пронаћи, као што је могао да му је гост одмах, чим је за штету сазнао, о њој јавио. По нашем грађанском законнику (§ 939) право путниково, да тражи од гостионичара накнаду штете због повреде или нестанка предатих ствари, застаревало тек за три године од дана, кад је путнику штета била позната. Протекне ли три године од дана, када је путник са стварима изишао из гостионице, па он подигне тужбу за накнаду штете, онда, на приговор гостионичарев да је право путниково застарело, овај мора доказати, да му штета није одмах, чим је отпутовао, била позната, већ доцније тако, да од момента кад је за штету сазнао па до подизања тужбе за накнаду није још протекло три године. Како је пак у ствари то врло тешко доказати, то онда фактички застарелост путникове тужбе за накнаду почиње тећи у

доказати, да је кривицом кафецијом штета проузрокована, могао би тражити од њега накнаду штете (§ 800 и 819 грађ. зак. и § 1296 грађ. зак. аустр., који није унесен у наш законик, „у сумњи важи претпоставка да је нека штета без кривице кога другог наступила“). Ако је пак посетиоцу кривицом послуге кафецијине ствар оштећена (на пр. просуто јело или пиће по оделу и т. сл.) или нестала (на пр. келнер украде) онда је у првом реду послуга (келнер, келнерица, портир) за накнаду штете одговорна — јер кафеција није дужан за туђа дела одговарати према посетиоцу, са којим у погледу чувања ствари није ступио ни у какав уговорни однос — § 810. тачка 1. Али ако би посетилац доказао да је келнер, који му је својом кривицом (злом намером или небрежењем) на стварима штету проузроковао, познат као скитница, неваљалац или злочинац или да нема никакве исправе о себи и своме владању, онда он може тражити накнаду штете и од газде његовог — § 810. тач. 2. грађ. зак. б) *Преда ли посетилац кафане своје ствари келнеру, да их овај на одређено место остави, онда је тиме закључен уговор о чувању те ствари (§ 569) и то између посетиоца и кафеције, јер келнер се сматра као пуномоћник његов за послове који у круг кафецијског посла у локалу, где келнер послужује, спадају — § 620. грађ. зак. По том уговору о чувању кафеција одговара посетиоцу за сваки квар или штету на предатој ствари, и тек кад би кафеција доказао да се штета случајно догодила, а не кривицом његовом нити послуге његове, могао би се ослободити одговорности — §§ 675. и 814. грађ. зак. Види и § 1298 аустр. грађ. зак.: „Ко тврди, да је без своје кривице спречен да испуни своју уговорну или законску дужност, тај то мора доказати“.*

огромној већини случајева од дана кад је путник са стварима отпутовао из гостионице.²⁴⁾

8. На завршетку ових излагања да наведем један пропис из старог српског законодавства, из кога ће се видети, колико су се стари српски владари трудили око безбедности путничког саобраћаја, и како су, ради постизавања тога циља, сматрали за потребно да пропишу строгу одговорност гостионичара за предате им путникове ствари. Тако у члану 125. Душанова законика (издање Новаковићево од 1898 године) наређује се: „Градовио да нест приселице, разве који иде жупљанин, да ходи к стањанину, или мал или велик, да му преда коњ и стан вас, да га сабљуде стањанин са всем. И када си појде он-зи гост, да му преда стањанин все што му буде пријел; ако ли му буде што погинуло, все да му плати.“²⁵⁾ На сваки начин да је овај пропис, тако користан по безбедност саобраћаја, постојао и у српској држави пре Душана, јер су се сви стари српски владари немањског доба свесрдно бринули, да олакшају и обезбеде трговачки саобраћај у својој држави, а нарочито са Дубровником. Да је пак овај законски пропис постојао у држави српској и после Душана, о томе имамо и писмена доказа. Новаковић у своме издању Душанова законика, стр. 222, вели о томе ово: „... Али има један запис дубровачког суђења из 1405. године, који потврђује да је стан — гостионица, стањанин — гостионичар, и да се овај члан законика и тада у српској држави тачно вршио. По томе запису трговци су дошли 1405. године у Вучитрн из Приштине, предали су стањанину своје коње и ствари, он је ствари примио и под својим кључем у собу оставио. Због тога,

²⁴⁾ Немачки грађански законик садржи и ово корисно наређење по гостионичаре: § 704. За обезбеду својих тражбина за стан и за остала давања, дата госту ради задовољења његових потреба, рачунајући у то и готов новац, издат за госта, гостионичар има заложно право на унесеним стварима гостовим. „Прописи, који важе за заложно право даваоца под кирију (на стварима киратиним), а који су садржани у § 559. тачка 3. и у §§ 560—563., налазе одговарајућу примену“ (и на заложно право гостионичарева на унесеним гостовим стварима). Ни у нашем ни у аустријском грађанском законнику нема о овоме изрична спомена. Ипак пропис § 686. грађан. законика важи и за гостионичара, јер и он се према госту, коме је дао собу за становање, налази у положају даваоца под кирију. Према томе и по нашем грађанском законнику има се узети, да гостове ствари служе гостионичару као законска залога за обезбеду његових потраживања према госту односно учињеног трошка у гостионици. У осталом ја се задовољавам само овом напоменом, пошто питање о заложном праву гостионичара не улази у обим ове расправе, којој је задатак да изложи само одговорност гостионичареву према путнику због унесених ствари, а не и потраживања гостионичареву према путнику. Кога пак буде интересовало питање о законском заложном праву даваоца под кирију (а према томе и гостионичара), томе скрећем пажњу на моју расправу „О законском заложном праву даваоца под кирију и закуп“ у „Браничу“ за 1903. год., свеске за мај, јуни и јули.

²⁵⁾ По преводу Новаковићевом данашњим језиком тај би члан гласио овако: „Градовио нису дужни подносити станарину, био мали или велики, и да му преда коња и све што има, што ће гостионичар потпуно сачувати. А кад се гост крене натраг, гостионичар је дужан да му преда све што је примио; ако ли му буде што недостаје, све да му плати“.

што се нешто изгубило ради изненадног доласка једног Турчина, било је саслушавање и суђење, и отуда знамо за ову прекрасну потврду и објашњење члана 125. из самог живота“.

Д-р Драг. Аранђеловић.

СЕДМИ МЕЂУНАРОДНИ КОНГРЕС ЗА КАЗНЕНЕ ЗАВОДЕ

(НАСТАВАК)

Г. Vambéry је резимирао све извештаје и предложио секцији закључке, који су, после кратког разговора, усвојени. Исто је усвојила и седница целог конгреса. Према томе конгрес је усвојио следећу одлуку:

I. Радам на слободном ваздуху може се занимати сваки осуђени, чија је казна већа од једне, а мања од десет година, и који је од своје казне издржао најмање шест месеци у келији.

II. Моћи ће се употребити на обрађивање поља, винограда и башта они: 1. који су се земљорадњом бавили пре своје осуде и који су се од тада добро владали; 2. они, који су пре осуде били скитнице, просјаци, илјанице, беосличари, ако се из њиховог доцнијег владања може надати, да ће се поправити; 3. осуђеници слабе конституције и они који имају коју илућну болест.

III. За ове радове треба кушати или узети под заштитом земљиште, које ће се налазити што је могуће ближе казненог завода.

IV. Продукти ових радова служиће на првом месту за потрошњу у казненом заводу.

V. Који ће се пољски посао дати осуђеницима, одређиваће се, што је могуће више, према томе, како са појединцима треба поступати.

VI. У случају рђавог владања, осуђеници ће издржавати казне у заводу, где ће бити враћен дисциплинским путем за оно време, за које то буде потребно.

VII. Употребиће се за друге радове на слободном ваздуху (побољшавање земљишта, исушивање, прављење штова и канала, регулисање река, вађење камена, сечу шуме, и т. д.) сваки осуђени: а) ако јавни интерес захтева те радове и ако за то нема слободних радника; б) ако то доцништа снага и здравље осуђеника.

VIII. На ове послове треба принудити и оне осуђенике, који спадају у категорију непоправљивих.

IX. Осуђеници, који се употребе на ове послове, проводиће ноћи и часове одмора, у колико је год то могуће, у заводу; у случају потребе моћи ће се они сместити, за кратко време, а под добром стражом, и у бараке, али не доцништајући им да долазе у додир са слободним радницима као ни са другим осуђеницима.

трећа секција

Превентивне мере

Председник:

Samuel Barrows.

Погаредседници:

Cossy, Fournier, Henderson, Garraud, Trousselle, Milligan, Gibbons, Knopf и Bolt.

Секретар:

Dr. Székács — Aladár.

Секретари помоћници:

Dr. Kramer Emil, Dr. Tomcsányi, Mór и Wittman.

Четврто питање друге секције:

Је ли потребно подизати нарочите казнене заводе:

а) за лица с ограниченом одговорности или смањеном урачуљивости;

б) за непоправљиве алкохоличаре?

Ако је потребно, на којим основима треба подићи и организовати те заводе?

Прво питање друге секције:

Од каквог је утицаја, према оцажањима у разним земљама, алкохолизам на криминалитет?

Којим се нарочитим средствима може сузбити алкохолизам код осуђеника у опште?

I. Односно четвртог питања. Последњих година у велико се претреса, како у науци тако и на конгресима, питање о смањеној урачуљивости или ограниченој одговорности (verminderte zurechnungsfähigkeit, la responsabilité atténuée, restreinte) и о поступању са злочинцима са смањеном урачуљивости. Питање је прво било покренуто у Немачкој и, после претресања у науци, претресано је на два конгреса немачке групе Међународног Друштва за Кривично Право, од којих је један одржан у Дрезди 1903, а други у Штудгарту 1904. У Штудгарту се дошло до коначног решења овога питања. Одмах за овим и Збор Немачких Правника се бавио истим питањем, и на основу реферата професора Кала дошао је до истих закључака до којих и конгрес немачке групе Међ. Др. за Кривично Право у Штудгарту.¹⁾ Кад се зна да Збор Немачких Правника (der Deutsche Juristentag) представља стару, класичну школу, а Међународно Друштво за Кривично Право нову или модерну школу, онда се може рећи, да су ове две школе, које су у сталној међусобној борби, дошле до сагласности у овоме питању у Немачкој, и да ће с тога ускоро њихови закључци бити и узаконени.

Наскоро за овим почело се ово питање претресати и у Француској. У пролеће прошле године бавило се њиме la Société général des prisons у Паризу на четири своје седнице. На последњој седници учествовала је у дебати и управа Међународног Друштва за Крив. Право: Лист, Пренс. ван Хамел и Мајер. Овде се показало, да се Французи у многоме разликују од Немаца у схватању овога питања, и да су директ говорили о немачком систему. То је дало повода управи М. Др. за Кр. Пр. да реши, да се то питање изнесе и на Међународни Конгрес за Кривично Право, који је одржан септембра месеца прошле године у Хамбургу.

¹⁾ Mitteilungen Bd. XIII Heft 2. 471 и даље.

Има и таквих злочинаца, чија одговорност или урачуљивост није потпуно уништена, него је са разних спољних или унутарњих узрока само смањена или ограничена. Овамо долазе она лица, код којих се поглавито са унутрашњих узрока смањује урачуљивост, дакле лица, која се на основу урођеног или стеченог физиолошког или психолошког стања имају узети као лица са смањеном урачуљивости. — Навешћемо неколико категорија, из којих ће се одмах видети, шта се разуме под смањеном урачуљивости.

На првом месту могла би се поменути сва стања, која ми обично зовемо слабоумље. Уз интелектуално може доћи и морално слабоумље. — У другу групу улазе сви они, који пате од неворзе. У ову би категорију ушли епилептици, хистерична лица, даме, које имају навiku да из великих радња украду штогод, и ако су врло имућне. Овамо би дошла и извесна стања неурастеничне природе. — У трећу групу дошли би случајеви, у којима постоји хронична интоксикација и услед ње помућење целог психичког живота. Овамо долазе како хронични алкохоличари, тако и лица, која употребљавају другу интоксикацију кокаином, морфијумом, етером. — У четврту групу долазе она стања, која управо нису болесне природе, него су дата чим протече природни живот. Овамо често долазе стари људи; код њих н. пр. налазимо случајеве, да они на непојаман начин, после врло уредног живота, бацају новац кроз прозор, врше неморалне радње с децом и т. д. То нису болесна стања, него стања, која стоје у вези с природним гашењем животне снаге. — Пету групу образују перверзије, нарочито сексуалне природе.

Све су ово лица, која ми не можемо да назовемо болесним у смислу закона. Кад наш казнен законик у § 53 тражи, да би урачуљивост била искључена, да је виновник, у време, кад је радио, „био луд, или је иначе слободна воља код њега искључена била“, то ми за сва та лица не можемо рећи да су луда, па према томе, да не могу ни потпасти под § 53. Тако исто то нису лица, која се налазе у таквим стањима, у којима би слободна воља била искључена, те и с тога се не могу подвести под § 53. Исти је такав случај готово и са француским, немачким и другим казним законикима. Ова су лица дакле урачуљива; с њима се мора по нашем казненом закоником поступати као са урачуљивим.

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марковић.

ПОЛИЦИЈСКА УРЕДБА

(НАСТАВАК)

Две су ствари, које овај § ставља у дужност министру унутрашњих дела.

1. Да упућује, контролише, исправља и кажњава погрешке и кривце полицијских власти у извиђању и пресуђењу испуна из III части Казненог Законика, и

2. Да онима, над којима је извршена неправедна и противзаконна полицијска пресуда, издејствују накнаду проузроковане штете. повређене части и претрпљене казне.

Дужни смо одмах изјавити, а то чинимо с нарочитим задовољством, да други став овог §-а, у коме је реч о накнади за неправедну и противзакону издржану казну, служи на част целом нашем старом законодавству, а највише творцима Полицијске Уредбе.

Питање о накнади штете невино осуђеним и притвореним, предмет је највеће свију цивилизованих народа још од претпрошлог века. Дуго и дуго њиме су се озбиљно занимали не само правници већ и политичари, а Пруска је још у 1776. год. покушала да га путем закона регулише. При свем овом оно је у Немачкој дефинитивно решено тек 1898. год. законом од 20. маја, по коме је држава дужна да накнади сваку *стварну штету*, коју би неко лице претрпело услед неправедне и незаконите осуде.¹⁾

Ну, и поред свега овога, пропис о коме је реч изгубио је сваку важност после Закона о чиновницима грађанског реда, Устава и изричног укидања § 17. (1904) с којим се допуњавао, и који је прописивао пут и начин за тражење *удовлетворења*. А како је и прави став овог §-а преступно замењен *Устројенијем* централне државне управе у књажевству Србије, од 10. марта 1862. год., — то је и цео списани § без вредности.

По члану 28. данашњег Устава „Сваки Србин има право да непосредно и без ичијег одобрења тужи суду државне чиновнике и званичнике, као и председнике општина, кметове и општинске званичнике, ако су они у својем службеном раду повредили *његова права*,“ и т. д.

И ако су овом уставном одредбом државни и општински службеници, у погледу одговорности по приватним тужбама стављени на исти ниво са обичним грађанима, ипак она — ова одредба — нема никакве везе са принципом који је био озакоњен другим ставом § 18. Полицијске Уредбе, и који је, независно од одговорности полицијских службеника, зајемчавао право на накнаду штете у најширем смислу неправедно осуђеном лицу.

§ 20.

„За полицијски обвињеног или оптуженог, полицијска власт не прима никаквог заступника: по њој мора сваки позвани сам собом предстати и на тужбу одговор дати.“

Овај § прећутно је поништен чл. 153. данашњег Устава, који наређује:

1) Законом од 29. јула 1904. узакоњена је у Немачкој накнада штете и за неправедно одлежани истражни притвор под овим погодбама:

1. Да је невиност притвореног потпуно утврђена судском одлуком, и

2. Да притварање није изазвано намерно или великом небрежљивошћу.

Накнада се даје само за материјалну штету, т. ј. за штету, коју би притворено лице претрпело у својој имаовини, или у ма каквом свом послу због и за време осуде.

„У свима злочинима оптужени мора имати браниоца од кад се под суд стави: но ако он не одреди себи браниоца, сам суд ће му га поставити. Окривљени може, ако хоће, имати браниоца и у претходној истрази, у свима кривичним делима.“

Пошто су Казненим Законом (§ 1.) и иступи увршћени у ред кривичних дела, то је несумњиво, да и у истрагама за иступна дела има места браниоцу или заступнику.“

§ 23.

„Оне, који конзулатима или посланствима страних дворова припадају, као и страни курири и татари, неће наше полицијске власти к себи позивати и на испит узимати, него ће оне преступљења таквих лица сама без њих ислеђивати и после их актом попечитељству унутрашњих дела на даљи поступак подносити.“

За правилно разумевање овог §-а потребно је прво знати, да је он постао у времену када Србија још није била политички потпуно независна, и када су с тога стране силе, на основу раније закључених уговора с Турском, тако званих *кашитулација*, вршиле консуларну јурисдикцију над својим поданицима у Србији.

Према овоме, под изразима: „*који консулатима или посланствима страних дворова припадају*,“ није се подразумевало само особље посланства и консулата, *већ и сви њихови поданици*, што се јавно види из овог президијала министра унутрашњих дела, упућеног начелнику округа јагодинског:

„Господине,

Ја не сумњам да вам није познато, како се има поступати са поданицима страним, кад какво преступљење у Србији учини.

Премда се ја надам, да ћу у овом смотренију изаћи доцније особена наредба, ипак зато, да не би међутим наше полицијске власти под одговор дошле, наодим се побуђеним препоручити вам, да ви, кад који страни поданик у Србији преступљење учини, за које би се казнити имао, па био тај с пасошем снабдевен, или као бегунац и ма од каквог времена, таквог никако не казните, већ да га одма са описанијем његове кривице Управитељству вароши Београда спроведете, те да га оно преда консулату, под кога заштитом кривац буде стајао, имајући свагда при таквом случају и мене о томе извести.

15. фебруара 1855. год.

у Београду.

Ваш поштоватељ.

С. Магазиновић¹⁾

После берлинског уговора (13. јула 1878. год.), којим је Србији призната потпуна политичка независност, и овај § изгубио је, ако не сасвим, а оно бар у главном, своју вредност.

Задобијањем политичке независности, Србија је у исто доба задобила и право суверенитета на својој територији, па с

1) Државна Архива — Расписи начелства округа јагодинског за 1855. год.

њом и право кривичног и грађанског правосуђа према страним поданицима.

Изузеци од овога чине се у свима земљама, па и код нас, према страним дипломатским заступницима с обзиром на мисије које они врше, и које неминовно захтевају, да ова лица буду потпуно независна од држава код којих су акредитована.

Ствар ова од велике је практичне вредности за све полицијске органе, и с тога ћемо о њој рећи коју више.²⁾

Независност дипломатских заступника од државе код које су акредитовани, позната под именом *имунитет*, састоји се:

а). У *неповредимости* како личности тако и самог стана, па и све покретности дипломатског заступника. Привилегија ова протеже се још и на породицу страног заступника, за тим на све његово службено особље, на чак и на неслужбено, ако само лица која га састављају нису *месни грађани*, а станују при том у згради посланства или заступништва. (наставиће се)

Д. Ђ. Алимпић.

ПОУКЕ И УПУТИ

Продаја отрова и отровних ствари без дозволе казни се по кривичном, а не по санитарном закону.

По достави београдске царинарнице, да је М. М., овдашњи шпедитер, по дозволи Ј. К., трговца из Пожареваца, увезао и експедовао 40 буради „минијума“, који није експедовао у Пожаревац, већ га задржао овде и распродао, а нешто и склонно у радњу Ђ. Н. 9 буради минијума, за које је оптужени М. М., кад је узет на одговор, изјавио, да је он заиста увезао 40 буради минијума, али их је експедовао Ј. К. у Пожаревац.

Но, кварт варошки, на основу прибављених извештаја од пожаревачке царинарнице и паробродског друштва, утврдио је, да никакав минијум није експедовао Ј. К., те је узео понова М. М. на одговор, који је тада изјавио, да је по наредби Ј. К. овај минијум предао Т. Н. и Д. М., овдашњим трговцима. Т. Н. и Д. М. нису ово потврдили, с тога је кварт нашао, да је М. М. оваквим поступком учинио кривицу из § 334. кривичног закона, да га је, на основу чл. 24. и 25. санитарског закона, пресудом својом Бр. 3075/904. казнио са 50 динара у корист санитарског фонда и да се одузети минијум прода.

Ову пресуду одобрила је Управа града Београда, и Министар унутрашњих дела решењем од 7. октобра 1904. године ПМ 27.625.

Жалећи се противу овог решења Министровог Државном Савету, М. М. је навео у жалби, да ожалбено решење Министрово не одговара закону, јер § 334. кривичног закона данас нема више силе

2) Опширније о овој ствари писали смо у Полицијском Гласнику за 1902. год. а у чланцима: „О странцима и пасошима“.

и важности, пошто је замењен §. 19. правила за држање и продају отрова и отровних ствари од 1. септембра 1882. године СБр. 2542, која је Министар прописао на основу чл. 25. закона о уређењу санитарске струке. А пошто § 19. правила не предвиђа одузимање и продају ствари, које се држе без дозволе, то полицијска власт, с обзиром на чл. 17. Устава и § 2. кривичног закона, није могла ни одлучивати да му се минијум одузима и продаје у корист државне касе.

Државни Савет нашао је, да се предмет ове жалбе не тиче административног спора, већ иступне кривице жалитељеве из § 334. кривичног закона, за чије разматрање Државни Савет није надлежан према чл. 5. закона о свом уређењу и чл. 48. закона о пословном реду у Државном Савету. Навод жалитељев: да § 334. кривичног закона нема силе и важности, пошто је замењен §-ом 19. правила за држање и продају отрова и отровних ствари од 1. септембра 1882. године СБр. 2542., која је Министар прописао на основу чл. 25. закона о уређењу санитарске струке (сигурно тач. 25. чл. 24.), неумесан је.

У § 334. кривичног закона предвиђена је казна за оне, који без дозволе држе и продају отрове и отровне ствари; међутим тачком 25. под б. чл. 24. санитарског закона, прописана је казна, за оне трговце, којима је дозвољено продавати отрове и ствари за техничку употребу, па би коме што за лек продали, или би продали што од отрова лицу, које не би имало нарочиту писмену дозволу од полицијске власти.

Па како су ово две сасвим оделите — разнородне — врсте кривице, од којих се једна казни по кривичном закону, а друга по санитарском закону, то се не може ни узети, да је казном, прописаном наведеним прописом санитарског закона, замењена казна прописана § 334. кривичног закона.

С тога је Државни Савет одлуком својом од 3. јануара 1906. године Бр. 9. одбацио жалбу жалитељеву као ненадлежној власти поднесу.

Чинovníк, који није молио за премештај, па у указу, којим се премешта, буде стављено, да се премешта по молби, има права на накнаду путних и селидбених трошкова.

Указом од 22. фебруара 1903. године Алекса М., порезник, премештен је из Бољевца у Паланку „по молби“.

После овога премештаја, Алекса се обратио Министру финансија молбом, уз коју је поднео рачун, тражећи да му се да накнада путних и селидбених трошкова. Решењем је од 16. децембра 1903. године Пр.Бр. 27183., Министар га је одбио од овог тражења.

По изјављеној жалби противу овог решења, Државни Савет одлуком својом од 13. септембра 1904. године Бр. 7097. поништио је ожалбено решење с тога што се у њему не износи ни један законски пропис, по коме се жалитељ одбија од тражења.

Министар финансија, усвојивши приредбе Саветске као обавезне, узео је пред-

мет поново у разматрање, и нашао, да жалитељ Алекса у начелу нема права на накнаду путних и селидбених трошкова за премештај из Бољевца у Паланку с тога што је овај премештај извршен „по молби“ а ако је налазио, да му је тиме повређен какав његов интерес (право), могао се користити правом из чл. 51. Саветског пословника и жалити се Државном Савету противу указа. А кад то није учинио, то је указ према њему постао извршан и у свему обавезан, због тога и нема права на поменуто тражење, о чему га је решењем од 29. септембра 1904. године Пр.Бр. 24178. известио.

Жалећи се противу овог решења Државном Савету, жалитељ Алекса навео је у жалби, да решење Министрово не одговара закону с тога, што за премештај није молио, и што је он одмах, по публикацији горњег указа, предстао Министру и молио га, да му се да накнада за извршену сеобу, и Министар му то обећао.

Државни Савет, пре но што се упустио у разматрање предмета по изјављеној жалби, тражио је, у смислу чл. 46. саветског пословника, од Министра финансија молбу жалитеља Алекса, на основу које је премештен из Бољевца у Паланку „по молби.“ Актом од 1. новембра 1905. год. Пр.Бр. 24914. Министар је известио Савет, да поменута молба не постоји. Упустивши се у разматрање предмета, после овога извештаја, Државни Савет нашао је, да ожалбено решење Министрово не одговара закону из ових разлога:

По § 25. закона о чиновницима грађанског реда, сваки чиновник може бити премештен у друго место и на друго звање, ну селидбени трошкови морају му се накнадити, осим ако није по молби својој или због кривице премештен.

Као што се види из ожалбеног решења, жалилац није за казну био премештен, а није ни по молби, јер његова молба не постоји, као што се види из ожалбеног решења, жалилац није за казну био премештен, а није ни по молби, јер његова молба не постоји, као што се види из акта од 1. новембра 1905. године Пр.Бр. 24914., те га с тога Министар није могао одбити од тражења селидбених трошкова, само зато, што у указу од 22. фебруара 1903. године, — који је, по чл. 51. саветског пословника, извршан јер није било жалбе — стоји, да је „по молби“ премештен.

Питање о селидбеним трошковима сасвим је засебно, и на њ не може да утиче указ, него има да се расправи по закону, који не признаје селидбене трошкове само кад је чиновник по молби или због кривице премештен, и од тога ни једно према жалиоцу не постоји.

Ово саветско посматрање усвојио је Министар финансија.

Саветска одлука од 22. новембра 1905. год. Бр. 8463. М. В.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Г. А. Гавриловић, деловођа суда општине обрешке, у срезу темњињском, упутио нам је ово питање:

— По чл. 53 е Закона о изменама и допунама у закону о општинама од 3. децембра 1905. год., листе кандидатске, састављене по прописима овог закона и потврђене од општинског суда, не могу се више поправљати и мењати сем случаја, да од дана предаје листе до дана избора, који кандидат умре или изгуби право гласа. На место оваквог кандидата може се друго лице уписати с тим, да за таку измену постоји предлог онолико исто предлагача, колико је предвиђено чл. 53 в овог закона. Ова измена допушта се најдаље на 24 сата пре избора.

Међутим, у последњем ставу чл. 170 овог истог истог закона вели се: „У случају кад Државни Савет поништи одлуку гласачког одбора, општински суд је дужан у року од пет дана ово објавити грађанству. Рок се рачуна од дана кад је општинском суду саопштена одлука Државног Савета“.

Код овакве нејасности настаје питање: да ли се уништајем одлуке гласачког одбора од стране највише инстанције (Државног Савета) сматра, да су и већ утврђене кандидатске листе уништене или не, и да ли се други избор сматра за сасвим нову радњу, за коју треба поднети на потврду нове кандидатске листе у смислу чл. 53 д поменутог закона, или се сматра за продужену — накнадну радњу.

— На ово питање одговарамо:

И ако у Закону о општинама није прецизиран случај о коме је реч, ипак је несумњиво да се у овом случају мора подносити нова кандидатска листа у смислу чл. 53 в. поменутог закона, а ево зашто:

Одлука гласачког одбора о избору општинских часника јавља се као резултат више претходних радњи, међу којима је најважнија она око састављања и потврђивања кандидатских листа. Радње ове у тако су тесној вези са одлуком гласачког одбора, толико се допуњују, да једна без друге немају никакве вредности. Као год што одлуке гласачког одбора не би вределе апсолутно ништа без кандидатских листа, исто тако и ове листе не могу имати никаквих последица, ако не дође до одлуке гласачког одбора.

Самим овим одговорено је и на постављено питање:

По четвртом ставу чл. § 170 Закона о изменама и допунама у закону о општинама, „Државни Савет коначно расправља сва питања, која се односе на избор општинских часника у једном од својих одсека“.

Ништећи одлуку гласачког одбора, Државни Савет самим тим учинио је, да су све оне радње, које су овој одлуци претходиле — које су у њеном постанку судовале — изгубиле апсолутно сваку вредност.

У овом случају, дакле, старе кандидатске листе немају никакве вредности, већ се понова морају састављати и подносити онако исто као и код претходног, поништеног избора, т.ј. у смислу чл. 53 в. помен. закона, док се нов избор има сматрати као сасвим нова радња и извршити

у року предвиђеном чл. 37. истог закона.

Са овим не треба мешати случајеве, у којима се избор није могао обавити због нереда, или ма из којих других узрока. Прописно састављене кандидатске листе у овом случају имају вредности, јер се није могло доћи до одлуке гласачког одбора.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Милорад Гавриловић, бивши клонферски калфа, од подужег времена престао је радити свој занат и на поштен начин зарађивати свој хлеб, па се одао рђавим делима, од којих га ни казне нису могле одвратити.

До сада је више пута био испуно кажњиван; последњи пут пресудом кварта теразијског од септембра пр. године са 15 дана затвора и 4 месеца полицијског надзора због извршене просте крађе г. Милораду Полићу, супленту ова, коме је отишао у стан и представио се као мајстор, кога је газда од куће послао да сврши неке оправке, па кад је био пуштен унутра, онда је улучио прилику и дигао извесне ствари и одело, које је, после, zaloжио.

По издржаном овом затвору био је се некуд уклонио из Београда, али је се пред Божић опет вратио и одмах ударио у крађе.

Тако је првога дана по подне на 2—3 дана пред Божић из отвореног ходника радње Браће Алкалаја, трговца у Кнез Михаиловој улици, украо 22 метра сукна у вредности 80 динара, па исто однео једном овдашњем кројачу, коме је казао да ће сутра дан доћи са опем и братом, те да им свима скроји одело, али сутра дан није смео доћи, те је дотични кројач донето сукно предао полицијској власти.

Пошто се овом крађом није могао користити, то је одмах, у очи самог Божића, на Туцин-дан, у друштву са Ђуром Гујашем, бив. келнером, а сада такође крадљивцем, отишао у кућу г. Велизара Мариновића, инжењера из Мариза, која се налази у Бранковој улици бр. 15, где је пре била канцеларија румунског посланства, па како су се раније известили да

у тој кући нико не станује, а међутим, да је пуна намештаја, то разбију прозор од сутерена из дворишта, кроз њега уђу у сутерен, а одакле се после попну горе у отворене одаје, те разгледају и олаберу све шта се може носити. Тада су разбили врата од сутерена што воде на поље и понели собом нешто од ствари, а после је се Милорад од времена на време враћао и носио што је год могао, док га једном полицијски орган није приметио на трећи дан Божића где носи један велики душек, али и он је тада приметио да је дотични полицајац на њега обратио пажњу, те баци душек и побегне.

Кад је видео да је и у овој крађи процао, онда је одмах побегао из Београда и пред нову годину од једном се нашао у своме родном месту Крагујевцу.

Тамо је отишао код баба Стаке Станимировићке удове, са којом се из детињства познавао и претпрошле године седео једно време код ње када је радио у крагујевачкој фабрици.

— Добро вече, тетка Стако! Ја сам дошао опет да седим код тебе. Примљен сам у фабрику да радим. Баш сам научио код тебе, па не могу на друго место да идем, а плаћају ти као што сам ти и пређе плаћао — говораше Милорад баба Стаки, седајући на кревет у соби.

— Е добро ми дошао, синко. Мени је мило што си код мене дошао да нисам сама, а за плаћање бићу задовољна колико ми даш.

По том му баба Стака намести кревет и он одмах легне да спава.

Сутра дан весела баба Стака имала је да иде нешто у комшилук, па навири у собу да види, да ли спава. И ако је био будан он се учини да хрче, те она оде својим послом у комшилук.

Кад је се после мало вратила и ушла у собу затекла је Милорада где седи на кревету.

У истој тој соби био је и један сандук, у коме је једна баба Стака држала сву своју крваво стечену заштеђевину.

Одмах је приметила да су на том сандуку поремећене ствари, те је нешто штречну.

— Куку мене, шта је то? — узвикну инстинктивно баба Стака и поче скидати ствари са сандука.

— Ништа, ништа баба Стако, па то је било са сандука, па сам ја после дизао — покуша-

ваше Милорад да је умири, уставши с кревета, те да не би прегледала сандук.

Но њу то не могаше умирити, већ га отвори и поче прегледати, а Милорад кад то виде зајаука да га боли стомак и згрчн са рукама на стомаку кидну из себе напоље.

Баба Стака мишљаше да му је се заиста смучило и да је отишао у нужник, те настави даље прегледање, када примети да јој са дна сандука нема марама са 120 динара, колико је за дуги низ година, откидајући тако рећи од уста, успела да уштеди перући туђе рубље, те да у старости, кад више не могадне радити, има колико толико. Поново још претресе цео сандук, па кад је се уверила да пара нема, онда је потрчала у нужник, али Милорада ни тамо нити на другом месту не беше.

Кукајући и запомажући отрча она и јави власти, која за њим нареди потеру, али узаман, њега не беше.

Где је се склонио и куда је отишао не зна се, тек у половини прошлога месеца полицијски органи ухвате га овде у Београду и притворе.

Он је најпре одрицао све крађе, али када су му показате ствари и када је суочен са сведоцима, онда је видео да му не помаже одрицање, те је признао.

Сем побројаних крађа сигурно их има још које је он извршио, јер када је о томе питан он је одговорио: «нека ми се покажу ствари као за ове крађе, па ћу казати.»

Са тога износимо његову слику и молимо сва лица да јаве кварту савамазском Управе града Београда, где се истрага води, да није још какву крађу извршио.

Он је средњег раста, стар 19 год., плав.

ПОТЕРЕ

Душан и Милан, браћа Ђорђевићи и Љубомир Петровић, скитачки цигани, одговарају код начелника среза јасеничког округа крагујевачког због више убиства, али су побегли незнано куда. *Душан* је стар 26 год., средњег раста, танких бркова, при, избријан, у оделу старом сељачком; *Милан* је стар 21 год., омален, дежмекаст, прне масти, у оделу је сељачком, а на глави има шајкачу; *Љубомир* је стар 30 год., танка стаса, кицош, брија браду по среди, одело има од шајка, а на ногама ошанке. Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да за убицама најживље трагају и о резултату известе начелника среза јасеничког, позивајући се на Бр. 4593.

Непознати зликовци, ноћу између 6. и 7. тек. м-ца убили су Андрију Арњаша, механиџу, и његову жену, обоје из Божића, у срезу подерском округа подринског. Препоручује се свима полицијским општинским властима, да за зликовцима живо трагају. УБр. 4592.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Јован Грегоровић, машински бравар, ухаћен је у Крушевцу да прави лажан новац (полудинарце), и сада се налази у притвору. Начелство округа крушевачког тражи од свију полицијских власти, да му поднесу извештај, да ли је Јован још где извршио какво казнимо дело. Акт начелства Бр. 868.